

**Wyrok z dnia 7 kwietnia 1994 r.
II URN 8/94**

Wyniki badań kontrolnych komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia przeprowadzonych po upływie dziesięciu lat, przez które trwało nieprzerwanie inwalidztwo, nie mogą stanowić podstawy do pozbawienia rencisty prawa do renty.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer, Sędziowie SN: Krzysztof Kolasiński (sprawozdawca), Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy przy udziale prokuratora Iwony Kaszczyszyn, po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 1994 r. sprawy z wniosku Jana O. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. o rentę inwalidzką, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 czerwca 1993 r. [...],

u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 26 marca 1993 r., [...] i decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 29 stycznia 1993 r., [...] i przywrócił Janowi O. od dnia 1 lutego 1993 r. prawo do renty inwalidzkiej według III (trzeciej) grupy inwalidów, z innych przyczyn niż wypadek przy pracy lub choroba zawodowa.

U z a s a d n i e

Jan O. urodzony w 1940 r. pobierał od października 1973 r. rentę inwalidzką według III grupy inwalidów z przyczyn ogólnych. Prawo do niej zostało wstrzymane decyzją organu rentowego od dnia 20 sierpnia 1974 r. i przywrócone wyrokiem Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 4 października 1974 r.

Wyrokiem z dnia 29 marca 1977 r. Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach przyznał wnioskodawcy za okres zamknięty od 29 lipca 1973 r. do 14 maja 1974 r. rentę inwalidzką według trzeciej grupy inwalidów z tytułu wypadku przy pracy. Po tym okresie pobierał on nadal rentę inwalidzką III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia.

Jan O. i został poddany badaniom kontrolnym w dniu 16 października 1992 r. Obwodowa Komisja Lekarska orzeczeniem z tej daty zaliczyła wnioskodawcę nadal do trzeciej grupy inwalidów i zaleciła kontrolne

badania lekarskie za rok.

Od orzeczenia tego odwołał się Jan O. utrzymując, iż jego inwalidztwo związane jest z wypadkiem przy pracy, któremu uległ w 1973 r. Wojewódzka Komisja Lekarska do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia orzeczeniem z dnia 31 grudnia 1992 r. odmówiła zaliczenia wnioskodawcy do jakiejkolwiek grupy inwalidów. Komisja Lekarska ustaliła, że rozległe blizny na tułowiu i lewym łokciu nie upośledzają sprawności organizmu, a układ krążenia jest wydolny. Na tej podstawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w K. decyzją z dnia 29 stycznia 1993 r. wstrzymał od dnia 1 lutego 1993 r. wypłatę renty inwalidzkiej. Rozpoznając odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach poddał Jana O. badaniom lekarzy biegłych sądowych chirurga i kardiologa. Biegli rozpoznali u niego rozległe blizny poparzeniowe, nie upośledzające jednak funkcji organizmu, żyłaki kończyn dolnych i zaburzenia układu krążenia w okresie wydolności i uznali, że nie kwalifikuje się on do żadnej z grup inwalidów. Na tej podstawie Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach wyrokiem z dnia 26 marca 1993 r. oddalił odwołanie. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie wyrokiem z dnia 8 czerwca 1993 r. oddalił rewizję Jana O. Sąd Apelacyjny podzielił w uzasadnieniu wyroku stanowisko Sądu Wojewódzkiego, iż wnioskodawca przestał być inwalidą i wobec tego nie spełnia warunków do dalszego pobierania renty inwalidzkiej.

Minister Sprawiedliwości w rewizji nadzwyczajnej z dnia 24 lutego 1994 r. zarzucił temu wyrokowi rażące naruszenie prawa, a w szczególności art. 25, 32, 78 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) oraz interesu Rzeczypospolitej Polskiej. Rewizja nadzwyczajna wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Wojewódzkiego w Kielcach oraz decyzji organu rentowego i przywrócenie Janowi O. prawa do renty inwalidzkiej od dnia 1 lutego 1993 r. W rewizji nadzwyczajnej wywodzi się, iż poddanie Jana O., pobierającego nieprzerwanie od 1973 r. rentę inwalidzką według trzeciej grupy inwalidów, kontrolnym badaniom lekarskim w 1992 r. narusza § 29 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy, Płacy i Spraw Socjalnych z dnia 5 sierpnia 1983 r. w sprawie składu komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu postępowania, trybu kierowania na badania przez te komisje oraz szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa (Dz. U. Nr 47, poz. 214, zm. Dz. U. z 1990 r., Nr 37, poz. 210). Przepis ten nie zezwala na wyznaczenie terminu badań kontrolnych osób, u których inwalidztwo trwa

nieprzerwanie ponad 10 lat od daty jego powstania. Wnioskodawca był uznawany zaś za inwalidę III grupy nieprzerwanie od 20 sierpnia 1974 r. do daty wstrzymania prawa do renty inwalidzkiej z dniem 1 lutego 1993 r. Wobec tego także Sąd Wojewódzki w Kielcach nie powinien poddać wnioskodawcy badaniom lekarzy biegłych sądowych. W tym stanie rzeczy zaskarżone wyroki - Sądu Wojewódzkiego i Sądu Apelacyjnego, oparte o opinie lekarzy biegłych sądowych rażąco naruszają prawo.

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona.

Wyniki badań kontrolnych komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, przeprowadzonych po upływie dziesięciu lat, przez które trwało nieprzerwanie inwalidztwo, nie mogą stanowić podstawy do pozbawienia rencisty prawa do renty. Na podstawie § 29 ust. 1 pkt 2 cyt. rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 5 sierpnia 1983 r. nie wyznacza się terminów badań kontrolnych osób, których inwalidztwo trwa nieprzerwanie ponad 10 lat, licząc od daty powstania inwalidztwa. Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie delegacji z art. 25 ust. 3 i 4 ustawy z 14 grudnia 1982 r. o z.e.p. Upoważnia ona Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa, a w tym i trybu kierowania na badania przez te komisje. Dyrektywa § 29 w cyt. rozporządzeniu nie wyznacza w określonych przypadkach badań kontrolnych ma rangę ustawową. Z ustawowego zakazu przeprowadzania tych badań wynika niedopuszczalność kwestionowania przez organ rentowy w tych przypadkach dalszego występowania inwalidztwa ustalonej grupy.

W tej sytuacji więc, gdy wnioskodawca pobierał nieprzerwanie od października 1973 r. do końca 1992 r. rentę inwalidzką według trzeciej grupy inwalidów, skierowanie go przez organ rentowy na badanie komisji lekarskiej naruszyło prawo. Tak też Sąd Wojewódzki poddając ocenie biegłych lekarzy dalsze istnienie inwalidztwa naruszył wskazany zakaz badań kontrolnych. Wobec tego zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego i poprzedzający go wyrok Sądu Wojewódzkiego, w których dokonano oceny dalszego istnienia inwalidztwa rażąco naruszają wskazane przepisy prawa. Pozbawienie rencisty prawa do renty inwalidzkiej bez podstawy prawnej narusza równocześnie interes Rzeczypospolitej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 422 § 1 w związku z art. 421 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====
renta inwalidzka; postępowanie w sprawach rentowych;

29 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy, Płacy i Spraw
Socjalnych z dnia 5 sierpnia 1983 r. w sprawie składu komisji lekarskich do
spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu postępowania, trybu kierowania na
badania przez te komisje oraz szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa
(Dz. U. Nr 47, poz. 214, zm.);

=====